

OMÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ OKULLARDA UYGULAMA ÇALIŞMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı; öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını; öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlayacak uygulama çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge; Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin Samsun ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel eğitim ve öğretim kurumlarında yapacakları okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması ve Öğretmenlik uygulaması I ve II çalışmalarının amaç, ilke ve yöntemlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönergenin dayanakları aşağıda belirtilmiştir:

1. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu
2. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu
3. Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu arasında imzalanan 28.07.1998 tarihli koordinasyon ve işbirliği protokolü ile yürürlüğe giren "Öğretmen adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim-Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulaması" na ilişkin yönerge
4. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen:

Öğretmen adayı, öğretmenlik programlarına devam eden, öğretmeni olacağı öğretim düzeyi ve alanında, öğretmenlik uygulaması yapan eğitim fakültesi öğrencisini,

Öğretmenlik Uygulaması, öğretmen adaylarına, öğretmeni olacağı alanda ve öğretim düzeyinde, bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir şekilde öğretmesini sağlayan; uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir dersi,

Okul Deneyimi, öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağını veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan dersleri,

Fakülte, OMU Eğitim Fakültesini,

Uygulama Okulu, öğretmenlik uygulamalarının yürütüldüğü, Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı il merkezindeki resmi, özel, yatılı-pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve mesleki orta öğretim, özel eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumlarını,

Fakülte Uygulama Koordinatörü, öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulama etkinliklerinin, öğretim elemanı, Milli Eğitim Müdürlüğü Koordinatörü ve uygulama okulu koordinatörüyle birlikte, planlanan ve belirlenen esaslara göre yürütülmesini sağlayan, eğitim ve öğretimden sorumlu dekan yardımcısını,

Bölüm Uygulama Koordinatörü, fakülte-uygulama okulu işbirliği sürecinde, bölümün öğretmenlik uygulamaları ile ilgili yönetim işlerini planlayan ve yürüten öğretim elemanını,

Uygulama Öğretim Elemanı, alanında deneyimli ve öğretmenlik formasyonuna sahip, öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını planlayan, yürüten ve değerlendiren fakülte öğretim elemanını,

Uygulama Öğretmeni, uygulama okulunda görevli, öğretmenlik formasyonuna sahip, alanında deneyimli öğretmenler arasından seçilen, öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında rehberlik ve danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmenini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Okullarda Uygulama Çalışmaları İlkeleri

Madde 5- Öğretmenlik uygulaması, aşağıdaki ilkeler doğrultusunda planlanır, programlanır ve yürütülür.

- a) *Kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon ilkesi:* Uygulama çalışmalarına ilişkin esaslar Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğrenim Kurulu Başkanlığı tarafından ortaklaşa belirlenir. Uygulama çalışmaları, sorumlulukların paylaşılması temelinde belirlenen esaslara dayalı olarak, Eğitim Fakültesi Dekanlığı ve Samsun İl Millî Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülür.
- b) *Okul ortamında uygulama ilkesi:* Uygulama çalışmaları, öğretmen adaylarının öğretmeni olacağı öğretim düzeyinde, alanlarına uygun gerçek etkileşim ortamında il milli eğitim müdürlüğü ile fakülte dekanlığı tarafından belirlenen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi, özel, yatılı-pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve mesleki orta öğretim, özel eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülür.
- c) *Aktif katılma ilkesi:* Öğretmen adaylarının, öğretme-öğrenme ve iletişim süreçlerine etkili bir biçimde katılmaları esastır. Bunun için, öğretmenlik uygulamasında her öğretmen adayından, bir dizi etkinliği gerçekleştirmesi istenir. Öğretmen adaylarının; bunları aşamalı olarak, süreklilik içinde ve artan bir sorumlulukla yürütmeleri sağlanır.
Öğretmen adayları; uygulama hazırlığı, uygulama okulunda gözlem, uygulama öğretmenin görevlerine katılma, eğitim-öğretim/yönetim ve ders dışı etkinliklere katılma, uygulama çalışmalarını değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirir.
- d) *Uygulama sürecinin geniş zaman dilimine yayılması ilkesi:* Öğretmenlik uygulaması programı; planlama , inceleme, araştırma, katılma, analiz etme, denetleme/değerlendirme ve geliştirme gibi kapsamlı bir dizi süreçten oluşur. Bu süreçlerin her biri hazırlık, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Öğretmen adayının, öğretmenlik davranışlarını bu süreçler yoluyla istenilen düzeyde kazanabilmesi için fiilen uygulama yapacağı süreden çok daha fazla zamana ve çabaya ihtiyacı vardır. Bu nedenle öğretmenlik uygulamaları; öğretmen adayına giderek artan bir sorumluluk ve uygulama yeterliliği kazandırmak için, en az bir yarı yıla yayılarak programa yerleştirilir.
- e) *Ortak değerlendirme ilkesi:* Uygulama etkinliklerini birlikte planlayıp yürüttükleri için öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından değerlendirilir.
- f) *Kapsam ve çeşitlilik ilkesi :* Öğretmenlik mesleği, ders hazırlığı, dersi sunma , sınıf yönetimi, atölye ve laboratuvar yönetimi, okul, aile ve mesleği ile ilgili konularda öğrenciye rehberlik yapma, öğrenci başarısını değerlendirme , yönetim işlerine ve eğitsel çalışmalara katılma gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Ayrıca, öğretmenler çeşitli bölgelerde, farklı olanak ve koşullara sahip genel mesleki, gündüzlü-yatılı, pansiyonlu, şehir ve köy okulların da, müstakil veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapmaktadır. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görev ve sorumluluk alanlarını kapsayacak şekil ve çeşitlilikte planlanır ve yürütülür.
- g) *Uygulama sürecinin ve personelinin sürekli geliştirilmesi ilkesi:* Uygulama çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre, uygulama çalışmaları süreci ve buna paralel olarak uygulamaya katılan personelin yeterlilikleri sürekli geliştirilir.
- h) *Uygulamanın yerinde ve denetimli yapılması ilkesi:* Okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik uygulaması I ve II derslerinden beklenen faydanın sağlanabilmesi, ancak; öğretmen adaylarının yapacakları etkinlikleri, fakültenin öğretim elemanlarının yakından izleme, rehberlik etme, yanlışlarını düzeltme, eksikliklerini tamamlama ve değerlendirme çabaları ile mümkündür .Bu nedenle uygulama çalışmaları fakültenin bulunduğu ildeki uygulama okullarında yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki Ve Sorumluluklar

Madde 6: Öğretmenlik Uygulamasında;

- a) Fakülte Yönetiminin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:
 1. Bölümlerden gelen önerileri dikkate alarak uygulama öğretim elemanlarını belirler.
 2. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörünün iş birliği ile uygulama okullarını belirler.
 3. Uygulama okullarındaki etkinliklerin, etkili ve verimli bir biçimde yürütülmesini, denetlenmesini sağlar.
 4. Uygulama sürecinde, Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu işbirliğinin gerçekleştirilmesi için her yıl belirli zamanlarda uygulama çalışmalarına ilişkin toplantılar, kurs ve seminerler düzenler.
- b) Fakülte Uygulama Koordinatörünün Görev ve Sorumlulukları:
 1. Bölüm Uygulama Koordinatörü ve Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü ile işbirliği yaparak uygulama okullarını belirler, öğretmen adaylarının bu okullara dağılımını sağlar.
 2. Uygulama çalışmalarını, fakülte adına izler ve denetler.
 3. Öğretmenlik uygulaması çalışmalarını değerlendirir ve geliştirilmesi için gerekli önlemleri alır.
- c) Bölüm Uygulama Koordinatörünün Görev ve Sorumlulukları:
 1. Bölümle ilgili uygulama çalışmaları konusunda, uygulama öğretim elemanları arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlar.
 2. Uygulama öğretim elemanlarının ve her uygulama öğretim elemanının sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarının listesini hazırlar; Fakülte Uygulama Koordinatörüne iletir.
 3. Uygulama okullarının seçiminde fakülte uygulama koordinatörüne yardım eder.
- d) Uygulama Öğretim Elemanının Görev ve Sorumlulukları:
 1. Öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulaması etkinliklerine hazırlar.
 2. Öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinliklerini, Uygulama Okulu Koordinatörü ve Uygulama Öğretmeni ile birlikte planlar.
 3. Öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte düzenli olarak izler, denetler.
 4. Uygulamanın her aşamasında öğretmen adayına gerekli rehberliği ve danışmanlığı yapar.
 5. Uygulama sonunda öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte değerlendirir ve sonucu not olarak fakülte yönetimine bildirir.
- e) Öğretmen Adayının Görev ve Sorumlulukları:
 1. Uygulama programının gereklerini yerine getirmek için planlı ve düzenli çalışır. Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve diğer öğretmen adayları ile işbirliği içinde planlı bir şekilde çalışır.
 2. Uygulama programının gereklerini yerine getirirken okul yönetimi, uygulamadan sorumlu öğretim elemanı, öğretmenler ve diğer görevlilerle iş birliği yapar.
 3. Öğretmenlik uygulaması etkinlikleri kapsamında, yaptıkları çalışmaları ve raporları içeren bir dosyayı uygulama öğretim elemanına teslim eder.
 4. Kişisel ve mesleki yeterliliğini geliştirmek için sürekli çaba gösterir.
- f) Uygulama Öğretmeninin Görev ve Sorumlulukları:
 1. Uygulama Öğretim Elemanı ve Uygulama Okulu Koordinatörü ile işbirliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri hazırlar.
 2. Uygulama programının gerektirdiği etkinliklerin yürütülmesini sağlar, uygulama etkinliklerinin başarılı bir biçimde yerine getirilmesi için öğretmen adayına rehberlik eder, bu etkinlikleri izler ve denetler.
 3. Uygulama sonunda öğretmen adayının uygulama çalışmalarını değerlendirir, uygulama koordinatörüne teslim eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Çalışmalarının Yapılması

Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I ve II Derslerinin Zamanı ve Süresi

Madde 7- Lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğretmen yetiştiren programlarda öğretmenlik uygulaması lisans programlarında bahar döneminde haftada bir tam ya da iki yarım gün olmak üzere en az bir yarıyıl süre ile yapılır. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarında son sınıflarda ise; Öğretmenlik Uygulaması I güz, Öğretmenlik Uygulaması II bahar döneminde haftada bir tam ya da iki yarım gün olmak üzere en az bir yarıyıl süre ile yapılır. Öğretmen adayları, bu sürenin en az 24 ders saatini bizzat ders vererek değerlendirir.

Okul Deneyimi Derslerinin Zamanı ve Süresi

Madde 8- Okul deneyimi dersleri, öğretmen yetiştiren lisans ve yüksek lisans programlarında belirtilen yıl ve yarıyıllarda, öngörülen süre ve kapsamda bu yönerge usul ve esasları çerçevesinde yapılır.

Uygulamanın Yeri

Madde 9- Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması ve Öğretmenlik Uygulaması I-II dersleri; Samsun, il, ilçe, belde ve köylerinde belirlenen uygulama okullarında uygulamalı olarak yapılır. İlköğretim kurumlarında görev yapacak sınıf öğretmenleri, olanak ve koşullar elverdiği ölçüde uygulamalarının bir kısmını köy okullarında yaparlar.

Uygulamanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

Madde 10- Uygulamaya ilişkin aşağıdaki işlemler yapılır:

- a) Fakülte Uygulama Koordinatörü, öğretmenlik alanlarına göre öğretmen adayı sayılarını her öğretim döneminin başında ilgili bölüm ve anabilim dalı başkanı ile işbirliği yaparak belirler.
- b) İl Milli Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü, uygulama okulu olarak seçilebilecek okulların müdürleri ile işbirliği yaparak, uygulama okullarını ve her okulun öğretmen adayları kontenjanını, öğretmenlik alanları itibarıyla belirler.
- c) İl Milli Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü ile Fakülte Uygulama Koordinatörü bir araya gelerek uygulama okullarının ve uygulama kontenjanlarının, öğretmenlik alanları itibarıyla fakülteye dağılımını yapar.
- d) Fakülte Uygulama Koordinatörü, Bölüm Uygulama Koordinatörleri ile işbirliği yaparak; kendi fakültelerindeki her uygulama öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı 15'i geçmeyecek şekilde öğretmen adaylarının gruplarını ve her grubun sorumlu öğretim elemanını belirler.
- e) Fakülte Uygulama Koordinatörü, kendilerine ayrılan uygulama kontenjanlarını dikkate alarak, uygulama öğretim elemanlarının ve sorumlu oldukları öğretmen adaylarının alanlarına ve uygulama okullarına göre dağılımlarını gösteren listeyi hazırlayarak, İl Milli Eğitim Müdürlüklerine gönderir.
- f) Uygulama Okulu Koordinatörü, uygulama öğretim elemanları ile işbirliği yaparak uygulama öğretmenlerini belirler. Uygulama öğretmeni başına düşen öğrenci sayısının 6'dan az 15'ten çok olmamak ve ders başına düşen öğrenci sayısının da 2'yi geçmemek üzere dağılımı yapılır.
- g) Uygulama Öğretim Elemanı, sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulamasının dayandığı temeller, uygulama programında yer alacak etkinlikler ve uygulanması gereken kurallar konusunda bilgilendirir.
- h) Uygulama Öğretim Elemanı, sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarını uygulama okuluna götürerek, okul yöneticileri, uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmenleri ile tanıştırır. Uygulama Okulu Koordinatörü, öğretmen adaylarına okulu gezdirerek çeşitli birimlerini tanıtır ve etkinlikleri hakkında bilgi verir.
- i) Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve öğretmen adayları, öğretmenlik uygulaması etkinlik planını hazırlarlar.
- j) Öğretmen adayları, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin gözetim ve rehberliğinde uygulama çalışmaları etkinlik planında belirtilen çalışmaları yerine getirir. Her etkinliğe ilişkin ayrıntılı bir çalışma raporu hazırlar.
- k) Uygulama Öğretim Elemanı veya Uygulama Öğretmeni, izlediği derslerle ilgili gözlemlerini kaydeder. Gözlem sonuçlarını dersten sonra öğretmen adayları ile değerlendirir.
- l) Uygulama Öğretim Elemanı, öğretmen adaylarıyla birlikte, her hafta yapılan uygulama çalışmalarını tartışır ve değerlendirir.
- m) Uygulamalar sonunda öğretmen adayları, etkinlik planı çerçevesinde yürüttüğü çalışmalarını ve raporlarını içeren dosyayı tamamlar, uygulama öğretim elemanına teslim eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Okullarda Uygulama Çalışmaları Esasları

Madde 11- Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II çalışmaları OMÜ Eğitim Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesine göre ve aşağıda belirtilen esaslar doğrultusunda yürütülür.

A-Okul deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması ve Öğretmenlik Uygulaması I-II derslerinin amacı öğretmen adaylarının;

- 1) Öğretim kurumlarının (okulların) işleyişini tanımalarını,
- 2) Öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitim ve öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliğini kazanmalarını,
- 3) Öğretim sürecini oluşturan tüm öğeleri tanıyarak uygulama yapmalarını,
- 4) Deneyimli bir öğretmenin rehberliğinde uygulama yapmalarını sağlamaktır.

B-Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II dersleri aşağıdaki ilkeler doğrultusunda planlanır, programlanır ve yürütülür.

- 1) Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II dersleri fakülte lisans programında yer alan yarıyıllarda 14 haftalık bir program çerçevesinde yürütülür. Uygulamalarda Yükseköğretim Kurulunca hazırlanan fakülte-okul işbirliği kılavuzunda belirtilen içeriğe göre hareket edilir.
- 2) Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II derslerinde adaylar haftalık etkinlik konularıyla ilgili olarak hazırladıkları gözlem ve rapor sonuçlarını düzenli olarak bir dosyada tutarlar. Öğretmenlik uygulaması dersinde ise adayların en az 24 ders saati uygulama yapma yükümlülükleri vardır. Adaylar, ders planı hazırlayarak uygulama öğretmenlerinin rehberliğinde dersleri sunarlar. Ayrıca okul yönetiminin verdiği diğer eğitim-öğretim ve idari çalışmalara da katılmakla yükümlüdürler.
- 3) Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II derslerinde başarı notu 60 (altmış) tır. Aday başarısızlığı durumunda dersi bir sonraki öğretim yılında tekrar eder.

Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II derslerinin başarı notunun belirlenmesinde; adayların haftalık etkinlik konularıyla ilgili olarak hazırladıkları gözlem ve rapor sonuçlarının yer aldığı uygulama dosyası, uygulamaya devam durumu, etkinliklere katılma düzeyi ile sınav notu dikkate alınır.

Öğretmenlik Uygulaması dersinin başarı notunun belirlenmesinde;

- a- Uygulama Öğretim Elemanının belirlediği değerlendirme notu
- b- Uygulama Öğretmeninin belirlediği değerlendirme notu
- c- Uygulama dosyasına verilen not
- d- Dersin teorik sınavında alınan not.

Bunların tümünün aritmetik ortalaması alınır. Ancak değerlendirmenin yapılabilmesi için bu notların her birinin 100 üzerinden en az 50 (elli) olması gerekir.

- 4) Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmenlik Uygulaması I-II derslerine ve etkinliklerine katılan öğretmen adaylarının devam zorunluluğu; OMU Eğitim Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayalı olarak en az % 80'dir.
- 5) Öğretmen adayları, uygulama çalışmalarına katılırken, kılık- kıyafet, tavır ve tutumları öğretmenlik mesleğine uygun olacaktır.
- 6) Öğretmenlik Uygulaması yapan adaylar aşağıdaki çalışma konuları ve örneklerden oluşan bir staj dosyası hazırlayarak uygulama sonunda fakülte uygulama öğretim elemanına verirler. Bu dosyanın içerisinde yer alacak belgeler şunlardır: Okulda doldurulan belgelere ait örnekler, Üniteleştirilmiş yıllık plan örneği, anlatılan her ders için yapılmış planlar, okulda rehberlik hizmetleri uygulamaları, değerlendirmeye ilgili çalışmalar, çevre incelemesi ve meslekle konularla ilgili çalışmalar.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 12- Uygulama çalışmalarının çeşitli nedenlerle bir okulda tamamlanamaması halinde, çalışmanın eksik kalan kısmı, başka bir okulda tamamlattırılır.

Disiplin Kuralları

Madde 13- Öğretmen adayları; uygulama yaptıkları okullarda görevli öğretmenlerin uymakla yükümlü oldukları, yasa, yönetmelik ve yönergeler ile okul yönetiminin koyduğu kurallara uymak zorundadırlar. Kurallara uymayanlar okul müdürü tarafından fakülte uygulama koordinatörüne bildirilir. Bu öğrencilere yükseköğretim kurumları disiplin hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 14- Bu yönerge, onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu yönerge hükümlerini, Eğitim Fakültesi Dekanı yürütür.